

Keuzelijst geschiedenis Senia, seizoen 2020-2021

Op pagina 1 t/m 6 staan de nieuwe titels, daarna volgen de boeken waarvoor al eerder leeswijzers verschenen. Het aantal vermelde pagina's is exclusief bronvermelding, noten, register, etc. Bij elk nieuw boek is de prijs vermeld. De tweede genoemde prijs is die van de e-book versie, voor zover beschikbaar.

Boeken die meer studie vergen, welke minder makkelijk te lezen zijn, hebben in deze lijst het symbool .

Nieuwe titels

Rüdiger Barth & Hauke Friederichs - *De grafdelvers. De laatste winter van de Weimarrepubliek*

G20-01, Overamstel, 2018, 396 p., € 24,99 (e-book € 9,99)

De beschrijving van de hectiek van het dagelijkse politieke leven, samen met de - dan nog ongewisse - uitkomst van eigen handelen en dat van anderen voor de volgende dag, week, maand, maken dat dit boek voor een aparte leessensatie zorgt. Dat wat achteraf zo logisch lijkt, blijkt bij nadere beschouwing de zeer onzekere uitkomst te zijn van vele (mislukte) plannen en toevalligheden.

In dit boek over de laatste drie maanden van de Weimarrepubliek (nov. 1932 tot jan. 1933) ligt de nadruk op het denken en handelen van de politici en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Dit wordt afgewisseld met ervaringen, meningen en beschouwingen van niet direct bij de onderhandelingen betrokkenen, zoals journalisten, schrijvers, kennissen en familieleden van de hoofdpersonen. Door deze bijzondere opzet leest het boek regelmatig als een spannende thriller.

Jan Brokken - *De Rechtvaardigen. Hoe een Nederlandse consul duizenden Joden redde*

G20-02, Atlas Contact, 2018, 479 p., € 22,99 (e-book € 12,99)

Een pakkend verhaal over hoe door een individuele actie het leven van vele duizenden, volgens de auteur mogelijk wel 9 à 10 duizend Joodse

vluchtelingen, kan veranderen en redden van een bijna zekere ondergang. Het is een nauwkeurig verslag van de reddingsoperatie die Jan Zwartendijk als Nederlands consul in Litouwen uitvoerde door als een bezetene reisvisa/documenten uit te schrijven voor Joden die daardoor nog net via de Sovjet-Unie aan de klauwen van de nazi's wisten te ontkomen. Als in een thriller pluist Jan Brokken alle sporen van de vluchtelingen uit om achter de waarheid van het (te) lang verborgen gehouden verhaal te komen.

Het werk van Jan Zwartendijk is pas 20 jaar na zijn dood erkend. Hij kreeg de titel: "rechtvaardige onder de volken".

Enny de Bruijn - *De hoeve en het hart. Een boerenfamilie in de Gouden Eeuw*

G20-03, Prometheus, 2019, 368 p., € 24,99

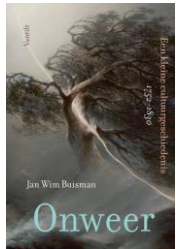

In dit boek geeft Enny de Bruijn een zeer gedetailleerd beeld van het leven van boeren in de Tielerwaard van ca. 1600 -1750. Het boek is niet alleen op archiefonderzoek gebaseerd, maar ook op de briefwisseling tussen een herenboer uit Herwijnen en zijn zoon die in Leiden woonde. De zoon bewaarde in zeven dikke folianten kopieën van alle brieven die hij kreeg en schreef. De brieven vormen een rijke bron

voor het leven en de opvattingen van mensen over wie de meeste geschiedenisboeken zwijgen en laten een andere kant zien van de veel besproken Gouden Eeuw: de Gelderse plattelandscultuur vanuit het perspectief van de plattelanders zelf.

Jan Wim Buisman - Onweer. Een kleine cultuurgeschiedenis 1752-1830

G20-04, Vantilt, 2019, 255 p., € 29,50

Voor verlichte geesten gold de uitvinding van de bliksemafleider in 1752 door Benjamin Franklin als een belangrijke stap op het pad van de vooruitgang. Ook ging men anders tegen onweer aankijken. Het hemelvuur hoefde niet meer te worden gevreesd als het straffende instrument van Gods toorn, maar diende te worden gezien als een bewijs van het bestaan en de majesteit van de voorzienige God. Er kwam meer ruimte voor een esthetische beleving van de woeste natuur. In dit met talrijke kleurenafbeceldingen verluchte boek geeft de auteur een breed en erudiet overzicht van hoe in deze periode gedacht en geschreven werd over onweer voor en na de uitvinding van de bliksemafleider. Aan bod komen onder meer de toenmalige fysische theorieën over onweer, de reacties vanuit de religie en de kunsten, het 'dierlijk magnetisme' en de vele vormen van bijgeloof hoe men meende zich tegen onweer te kunnen beveiligen.

Ian Buruma - 1945. Biografie van een jaar

G20-05, Olympus Atlas Contact, 2018, 357 p., € 15,00 (e-book € 9,99)

Na korte 'vredeseuforie' wordt men alom geconfronteerd met een soms gruwelijke chaos. Vanuit Duitsland willen 8 miljoen displaced persons terug naar huis en 11 miljoen Polen, Tsjechen en Duitsers worden hun land uitgejaagd omdat de grenzen zijn verlegd. De toekomst van Joodse overlevenden van de concentratiekampen is vaak onzeker. In Frankrijk en Italië neemt de bevolking tegen collaborateurs op grote schaal het recht in eigen hand. Overal wordt honger geleden - vooral in Oost-Europa - en er sterven daardoor miljoenen mensen. In China, Maleisië en Korea ontstaan burgeroorlogen; in Nederlands-Indië een koloniale oorlog. Eind 1945 zien we een begin van herstel en maken de geallieerden in Duitsland en Japan een begin met een meer democratische samenleving. Een goed geschreven boek dat een 'vergeten tijd' tot leven brengt.

Deborah Cadbury - Koningin Victoria als huwelijksmakelaar. Haar kinderen en kleinkinderen op Europese tronen

G20-06, Nieuw Amsterdam, 2017, 357 p., € 35,99 (e-book € 9,99)

Koningin Victoria (1819-1901) probeerde door een uitgekiende huwelijkspolitiek haar kinderen en kleinkinderen op Europese tronen te krijgen. Hiermee hoopte ze het ideaal van haar overleden en diep betreurde echtgenoot Albert te realiseren, die meende dat op deze manier de vrede en stabiliteit in Europa bevorderd zou worden. De werkelijkheid pakte helaas anders uit. De schrijfster neemt ons mee naar Duitse, Spaanse, Roemeense, Griekse en Russische vorstenhuizen en laat ons op meeslepende wijze delen in de vaak tragische lotgevallen van Victoria's kleinkinderen. Doordat zij toegang kreeg tot de vele brieven van en aan Victoria en haar kinderen en kleinkinderen, biedt zij de lezer een intiem kijkje in het leven van de prinsen en prinsessen en de zielenroerselen van hun dominante grootmoeder. Het boek is voorzien van uitgebreide stambomen.

Arnout van Cruyningen - Johan van Oldenbarnevelt (1547-1619). Grondlegger van de Nederlandse staat

G20-07, Omniboek, 2019, 295 p., € 24,99

In deze korte biografie over Van Oldenbarnevelt, met de nadruk op het jaar 1619, geeft historicus Van Cruyningen een boeiend inzicht in de eigenzinnige, nurkse, betweterige, vasthoudende, geslepen, geldzuchtige maar ook kundige diplomaat die Van Oldenbarnevelt was. Als landsadvocaat van Holland, de hoogste politieke functionaris van het gewest, groeide hij uit tot de onbetwiste spil in de regering van de Republiek. Alleen wanneer hij de vergadering voorzat werden er knopen doorgehakt. Als geen ander wist hij de weg in de ingewikkelde overlegstructuur en -cultuur van de Republiek. De auteur beschrijft het tragische einde van degene die we met recht de grondlegger van de Republiek der Verenigde Nederlanden mogen noemen.

Daarbij gaat de auteur in op de vraag hoe politieke, godsdienstige en persoonlijke conflicten zo konden escaleren dat het Van Oldenbarnevelt zijn hoofd kostte.

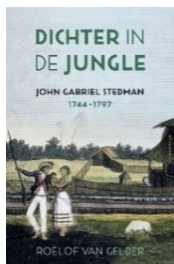
P.C. Emmer - *Geschiedenis van de Nederlandse slavenhandel*
G20-08, Nieuw Amsterdam, 2019, 300 p., € 22,99 (e-book € 4,99)

Over de geschiedenis van de slavernij en de slavenhandel en het Nederlandse aandeel in deze trans-Atlantische handel bestaat de laatste jaren volop discussie; er is geen gebrek aan meningen, oordelen en aanbevelingen voor schuldbekentenissen en schadevergoedingen, maar wat zijn de historische feiten? Met dit geheel herziene en bijgewerkte editie van een oorspronkelijk uit 2000 daterend standaardwerk, beschikt men over hét meest gezaghebbende Nederlandstalige

werk op het gebied van de trans-Atlantische slavenhandel.

Roelof van Gelder - *Dichter in de Jungle*
G20-09, Atlas Contact, 2018, 348 p., € 25,09 (e-book € 12,99)

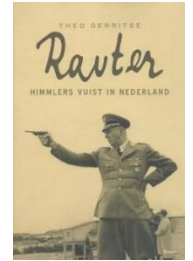
Roelof van Gelder heeft naar het oordeel van de jury van de Libris Geschiedenis Prijs 2019 een spannend werk geschreven waarin dood, verderf, romantiek en tragiek elkaar afwisselen; hij schildert een tijdsbeeld en een mentaliteit.

De Schots-Nederlandse officier John Gabriel Stedman nam deel aan een strafexpeditie tegen van hun plantages weggelopen slaven en raakte geschokt door de inhumane behandeling van de slaven op de plantages. Hij schreef er een boek over dat erg populair werd vooral door de erin opgenomen illustraties. Het boek kreeg daardoor grote invloed op het denken over de slavernij.

Een deel van de illustraties is ook opgenomen in het boek van Van Gelder. Toch is dit boek geen studie over de slavernij.

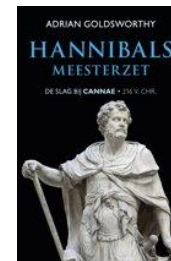
Theo Gerritsen - *Rauter. Himmlers vuist in Nederland*
G20-10, Boom, 2017, 616 p., € 39,90 (e-book € 23,00)

De biografie van Rauter is een fascinerend portret geworden van een nazi die op geen menselijk trekje te betrappen viel. Niet voor niets worden er over Rauter, i.t.t. de andere Duitsers, geen grappen gemaakt. Rauter werd diep gehaat. Hij was zichtbaar en manifest aanwezig. Hij was geen schrijftafel-moordenaar die verder niet betrokken was bij de uitvoering van de moorden, maar hij was er rechtstreeks voor verantwoordelijk. Onder allerlei bekendmakingen van de Duitse politie, die de baas was over de Nederlandse politie, stond de naam van Rauter. Onder vele doodsvonnissen stond zijn handtekening. Wreedheden en deportaties werden in zijn naam begaan. De auteur - die tien jaar aan dit boek heeft gewerkt - schetst de ontwikkeling van de man die tot zijn laatste snik met bijkans monomane toewijding als overtuigd nationaalsocialist en antisemiet de bevelen van Himmler rücksichtsloos uitvoerde en de consequenties van zijn gedrag zonder enige reserve accepteerde. Het boek is een belangrijke aanvulling op de beeldvorming van toonaangevende bezettingsautoriteiten.

Adrian Goldsworthy - *Hannibals meesterzet. De slag bij Cannae, 216 v. Chr.*

G20-11, Omniboek, 2019, 196 p., € 22,50

In 216 v. Chr. verpletterde de Carthaagse generaal Hannibal bij Cannae een veel groter Romeins leger in een van de bloedigste, eendaagse veldslagen ooit. Hij paste hierbij een briljante omsingelingstactiek toe die tot in de 20^e eeuw bestudeerd en bewonderd zou worden. Bijna als een ooggetuige doet de auteur aan de hand van tekeningen minutieus verslag van het verloop van de strijd. Op basis van verslagen, andere bronnen en moderne studies beschrijft hij hoe de soldaten zich in de strijd gedroegen en de wijze waarop man tegen man werd gevochten. Aan bod komen ook de voorgeschiedenis, het verloop en de nasleep van de zeventien jaar durende Tweede Punische oorlog, evenals de bestuurlijke en militaire systemen van Rome en Carthago.

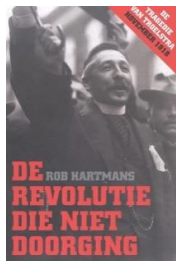
Mariëlle Hageman - *De geschiedenis volgens Bicker. 1746-1812*
G20-12, Van Oorschot, 2018, 217 p., € 22,50 (e-book € 12,50)

Jan Bernd Bicker (1746-1812) was een van de eerste Nederlandse voorvechters van democratische hervormingen, patriotten geheten. Tijdens zijn bestuurlijke carrière in Amsterdam liet hij zich kennen als een voorstander van de republikeinse staatvorm met meer inspraak van de gewone burgers op het bestuur van hun stad en land en van inperking van de macht van de stadhouder. Nadat stadhouder Willem V na interventie door Pruisische troepen in zijn functies was hersteld, vluchtte Bicker naar het buitenland. Na zijn terugkeer uit ballingschap werd hij in de Bataafse Republiek lid van de Nationale Vergadering. Na een coup van radicale patriotten werd hij maandenlang gevangen gezet. Daarna maakte hij enige tijd deel uit van het Staatsbewind totdat op last van Napoleon het bestel werd omgegooid. Het boek leest als een roman en is gebaseerd op documenten van Bicker zelf: brieven, dagboeken, politieke aantekeningen, memoires en reisverslagen. Het is ook een beknopte geschiedenis van de Verlichting en de Franse en Bataafse revolutie.

Rob Hartmans - *De revolutie die niet doorging. De tragedie van Troelstra - november 1918*

G20-13, Omniboek, 2018, 194 p., € 20,00 (e-book € 9,99)

Dit boek beschrijft de blunder van SDAP-leider Troelstra toen hij in november 1918 probeerde de macht te grijpen - hoewel andere partijleiders ertegen waren en de SDAP bij recente Kamerverkiezingen slechts 22 van de 100 zetels had behaald. Hij meende dat na het einde van de oorlog en het aftreden van de Duitse keizer in Nederland de tijd was gekomen voor een 'greep naar de macht van de arbeidersklasse'. Zijn poging faalde jammerlijk door een tactisch optreden van de regering en omdat zijn aanhang niet revolutiebereid bleek. De apotheose was een massale manifestatie op het Malieveld waar de koningin triomfantelijk werd rondgereden. Troelstra's optreden leidde er wel toe dat regering en parlement snel de 8-urige werkdag invoerden en andere progressieve sociale wetgeving!

Olivier Hekster & Corjo Jansen (red.) - *Diocletianus. Tussen eenheid en versnippering*

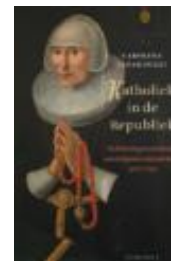
G20-14, Vantilt, 2018, 185 p., € 19,95

Keizer Diocletianus (244-311) kwam aan de macht op het moment dat het Romeinse Rijk ten onder dreigde te gaan door interne twisten, oorlogen en economisch verval. Om dat tegen te gaan nam hij een reeks ingrijpende maatregelen op politiek, economisch en bestuurlijk gebied. Zo voerde hij een staatsstructuur in met vier keizers die regeerden in verschillende delen van het rijk. De macht raakte daardoor ook versnipperd. Tijdens zijn bewind vond de laatste systematische christenvervolg plaats. Aan bod komen verder zijn beeldvorming in antieke literaire bronnen en de keizerlijke beeldtaal op munten, reliëfs en standbeelden. De beschrijving van zijn bouwpolitiek, geïllustreerd met vele afbeeldingen, nodigt uit tot een bezoek aan de restanten van de Thermen in Rome en zijn paleis in Split. Het boek bevat bijdragen van twaalf deskundigen en geeft daardoor een veelzijdig beeld van deze periode.

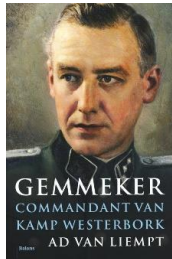
Carolina Lenarduzzi - *Katholiek in de Republiek. De belevingswereld van een religieuze minderheid 1570-1750*

G20-15, Vantilt, 2019, 327 p., € 28,50

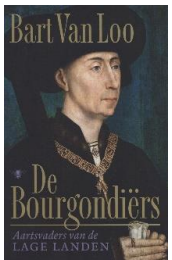
In 1580 besloten de Staten-Generaal de katholieke eredienst te verbieden en de katholieke kerken te confisqueren. Priesters mochten niet langer missen opdragen en katholieken konden geen publieke ambten meer bekleden. Ze werden tweederangs burgers! Dit onderwerp komt in veel geschiedenisboeken aan de orde maar daar wordt weinig aandacht besteed aan de vraag hoe individuele katholiek toch het geloof kon blijven belijden (in 1650 was 30% van de bevolking nog katholiek). Aan de hand van kronieken, dagboeken, liederen en kleding bespreekt de schrijfster op verrassende wijze hoe men de achterstelling door de gereformeerden wist te weerstaan, hoezeer leken bijdroegen aan het voortbestaan van de kerk, terwijl ze een inkijkje geeft in de persoonlijke belevingswereld van de gewone katholiek.

Ad van Liempt - Gemmeke. Commandant van Westerbork
G20-16, Balans, 2019, 338 p., € 39,95 (e-book € 17,99)

In de van hem bekende boeiende schrijfstijl schreef Van Liempt een indringende biografie van Albert Konrad Gemmeke, de voorbeeldige, altijd gehoorzame, plichtsgetrouwe ambtenaar die als commandant van het kamp Westerbork verantwoordelijk was voor de deportaties naar de vernietigingskampen in het oosten van tienduizenden Nederlandse Joden, voor wie hij naar eigen zeggen goed zorgde, o.a. door verbeteringen door te voeren in hun leefomstandigheden in het kamp, door te zorgen voor sport en ontspanning, cabaret- en theatervoorstellingen en voor een goed geoutilleerd ziekenhuis, maar die hij ook onverbiddelijk naar het oosten stuurde wanneer het bevel daartoe kwam. Hij heeft altijd volgehouden niets te hebben geweten over het lot van de weggevoerde Joden, maar Van Liempt weet, zich baserend op vele getuigenverklaringen, zeer aannemelijk te maken dat Gemmeke wel degelijk wist van hun lot.

Bart Van Loo - De Bourgondiërs. Aartsvaders van de Lage Landen
G20-17, Bezige Bij, 2019, 517 p., € 34,99 (e-book € 16,99)

In meeslepemde, bloemrijke stijl en met gevoel voor detail vertelt de auteur hoe aan het eind van de middeleeuwen de Bourgondische hertogen met huwelijken en geweld de Nederlanden aan hun rijk toevoegden en met bestuurlijke middelen samensmolten tot een geheel. Het is een verhaal over list, moord en bedrog, rivaliteit en overmoed, goed krijgsheerschap en dom falen, verstandige politiek en brute machtsuitoefening, vroomheid en overdadige feesten, vorstelijke ambitie en machtige steden. Aan de hand van afbeeldingen wordt ook ingegaan op de prachtige kunstwerken van onder meer Sluter, Van Eyck en Van der Weyden, voor wie de hertogen optraden als mecenas.

Margaret MacMillan - Vredestichters. De verdragen van Versailles en Parijs. 1919

G20-18, Omniboek, 2019, 585 p., € 29,99 (e-book € 9,99)

De verfrissende hoofdgedachte van dit boek: de vredes van Versailles en andere Parijse voorsteden zijn niet de hoofdoorzaak van de Tweede Wereldoorlog. Dat levert een zeer leesbaar, fascinerend verhaal op. De hoofdpersonen: Wilson, Lloyd George, Clemenceau en Orlando worden met hun politieke en persoonlijke sterke en zwakke kanten zeer levendig neergezet. De chaos waarin de vredes tot stand komen wordt, smeug, tussen de gebeurtenissen door gevlochten.

Geen droge opsomming van zaken, maar een zeer ingeleefd verhaal over hoop, vernieuwing, falen en verwarring.

De verhalen over het politieke gekonkel om vooral eigen voordeel binnen te halen zijn zeer fascinerend. Het ongekende "witte" superioriteitsgevoel, de enorme onkunde en gebrek aan kennis over landen en volken bij de hoofdrolspelers slaan de lezer regelmatig met verbijstering.

De auteur slaagt erin om haar conclusie goed te onderbouwen en hoopvol te eindigen.

Geert Mak - Grote verwachtingen. In Europa 1999 - 2019

G20-19, Atlas Contact, 2019, 528 p., € 29,99 (e-book € 14,99)

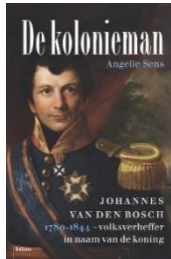
Dit boek is een vervolg op het succesvolle *In Europa. Reizen door de twintigste eeuw* uit 2004 van dezelfde auteur. De aanpak is hetzelfde als destijds: hij geeft knappe beschrijvingen en analyses die hij combineert met boeiende interviews en sfeerschetsen. Het grote verschil is dat het vorige boek afsloot met een uitgesproken optimistische visie op de toekomst, terwijl in dit boek een bezorgde stemming overheerst. Het is alsof de auteur diep is teleurgesteld door wat er is gebeurd met zijn geliefde Europa en dat hij soms zijn hart vasthoudt voor wat er voor ons ligt. Maar waar het vorige boek wellicht te zelfvoldaan en optimistisch was, is het in dit boek niet allemaal kommer en kwel, want de

gebeurtenissen en de analyses laten voldoende aanzetten zien voor een keer ten goede.

Bovendien besef je dat door de grote veranderingen van de huidige tijd veel mensen zich onzeker voelen en positieve trends vaak lang verborgen blijven. Kortom, het boek geeft volop stof om over na te denken en te discussiëren. Het is vlot geschreven en uitermate leesbaar.

Angelic Sens - De kolonieman. Johannes van den Bosch. 1780-1844 - volksverheffer in naam van de koning

G20-20, Balans, 2019, 477 p., € 39,99 (e-book € 19,99)

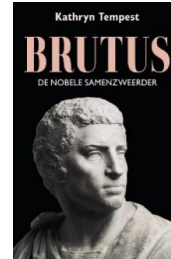
Johannes van den Bosch zal bij velen bekend zijn als de stichter van de Maatschappij van Weldadigheid die op de Drentse hei koloniën stichtte, maar de man was zoveel meer. Hij was zeer overtuigd van zijn eigen gelijk en van de maakbaarheid van mens en samenleving. Hij was ook een visionaire militair, bestuurder econoom en staatsman waarbij al zijn activiteiten waren gericht op de economische en sociale verheffing van de mensen die

onder zijn gezag vielen.

Tijdens zijn leven vielen hem verschillende kwalificaties ten deel, van utopisch socialist tot kille, ongeduldige manager die als een soort Macher de bevelen van de koning stipt en nauwgezet uitvoerde. In deze prettig leesbare, goed geschreven fascinerende biografie beschrijft der auteur de verschillende bezigheden van haar hoofdpersoon, onderzoekt de diverse kwalificaties en de reputatie van Van den Bosch, nuanceert waar nodig en laat het eindoordeel over aan de lezer.

Kathryn Tempest - Brutus. De nobele samenzweerder

G20-21, Omniboek, 2019, 296 p., € 30,00 (e-book € 14,99)

De naam Marcus Brutus is in de geschiedschrijving en de literatuur voor altijd verbonden met die van Julius Caesar en met de moordaanslag op Caesar op 15 maart 44 v. Chr. Zelfstandige biografische studies over Brutus zijn dan ook schaars. In dit boek gaat de auteur na hoe Brutus' leven vanaf de oudheid tot vandaag is vastgelegd. Alleen een grondige analyse van bronnen en literatuur stelt ons in staat te begrijpen wie Brutus was en waarom hij deed wat hij deed. Kathryn Tempest bespreekt in dit boek op voorbeeldige wijze 'hoe Brutus Brutus werd' maar ook hoe zijn nagedachtenis door de moord is bepaald. Hoe zag Brutus zichzelf en hoe zagen tijdgenoten hem? Hoe oordeelde het nageslacht? Was hij 'de nobelste Romein van allen', zoals Shakespeare meende, of een laaghartige moordenaar die zijn vriend en beschermer verraadde? De schrijfster wekt niet alleen de historische Brutus tot leven maar confronteert ons ook met enkele filosofische vragen waarvan de meest intrigerende misschien wel deze is: hoe rechtvaardig is het een tiran te doden. Een boek dat aan het denken zet.

Wilfried Uitterhoeve - De zaak Oldenbarnevelt. Val, proces en executie

G20-22, Vantilt, 2019, 196 p., € 23,50

Op 13 mei 1619 werd Johan van Oldenbarnevelt, eens de machtigste man in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden, op het Binnenhof onthoofd. Op het schavot zou hij gezegd hebben: "Is dit voor mijn getrouwe dienst gedurende 40 jaar?" Hoewel straten en pleinen naar hem vernoemd zijn, weten veel Nederlanders niet precies wie hij was en welke rol hij gespeeld heeft. In dit rijk geïllustreerde boek gaat de schrijver uitvoerig in op het proces, het vonnis en de verhouding tussen Oldenbarnevelt en Maurits.

Boeken waarover eerder leeswijzers verschenen

Gerard Aalders - *Wilhelmina. Mythe, fictie en werkelijkheid*

G19-01, Just Publishers, 2018, 317 p., € 22,50

Met dit boek pretendeert de schrijver niet een nieuwe biografie over Wilhelmina te schrijven. Hij wil wel haar rol in de oorlogsjaren diepgaand onderzoeken, omdat toen de parlementaire controle ontbrak en omdat de Parlementaire Enquête Commissie (PEC), die na de oorlog het regeringsbeleid in Londen onderzocht, de rol van de koningin niet mocht of wilde onderzoeken of bespreken. In de verslagen werd zelfs haar naam niet genoemd. Hij stelt de veelvuldige Wilhelmina-verheerlijking aan de kaak en streeft naar een ontmaskering van het beeld dat de officiële biografen van haar hebben geschetst. Door de prikkelende schrijfstijl van de auteur, soms enigszins spottend, zal het boek zeker discussies uitlokken!

Anne Applebaum - *Rode hongersnood. Stalins oorlog tegen Oekraïne*

G19-02, Ambo|Anthos, 2018, 343 p., € 29,99 / € 14,99

Een enorme, vergeten (?) hongersnood teisterde in de jaren 1932-1934 Oekraïne. In een boeiend en overtuigend boek weet de schrijfster tot in detail aan te geven waarom en waardoor Stalin met opzet deze ramp zich in Oekraïne liet plaatsvinden. In dit aangrijpende verhaal laat de schrijfster de lezer zien welke ellende en wreedheid de ene groep een andere groep moedwillig aan kan doen. Het laat ook zien hoe terecht het is dat het moedwillig veroorzaken van een hongersnood als strijdmiddel, sinds 2018 als een oorlogsmisdaad wordt beschouwd.

Julia Baird - *Victoria koningin. Een intieme biografie van de vrouw die een wereldrijk regeerde*

G18-01, Nieuw Amsterdam, 2017, 567 p.

Julia Baird wil de vele mythen die in de loop der jaren rond koningin Victoria zijn ontstaan vervangen door een realistischer beeld. Zij bestudeerde veel persoonlijke documenten: dagboeken, brieven en ook aantekeningen van Victoria's lijfarts. Dit hielp haar een 'intieme biografie' te schrijven met een levendig en persoonlijk portret van Victoria's persoonlijkheid, haar sympathieën, antipathieën, sterke en

zwakke kanten. Victoria regeerde 63 jaar en zag de wereld om haar heen ingrijpend veranderen.

Johan Op de Beeck - *Het verlies van België. De strijd tussen de Nederlandse koning en de Belgische revolutionairen in 1830*

G16-01, Overamstel, 2015, 444 p.

In dit boek reconstrueert de Belgische auteur de opstand van zijn land in 1830 tegen de Nederlanders. Het liep uit op een breuk tussen de twee landsdelen die sinds 1815 het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden hadden gevormd. Aan Belgische zijde beschrijft de auteur de rol van de journalist Louis de Potter die in zijn land de republiek wilde uitroepen. Uiteindelijk werd hij, net als de koning, een verliezer in de strijd om de macht. Het is verhelderend om de opstand vanuit een Belgisch perspectief te bekijken.

Geoffrey Best - *Churchill*

G16-03, Veen Media, 2014, 503 p.

Velen zien Churchill als de grootste man uit de 20^e eeuw. Vooral na zijn dood zijn ook critici opgestaan die negatief oordelen over zijn rol als oorlogsleider en in de jaren vóór en na '40-'45. De auteur combineert een gedegen overzicht van Churchills imposante loopbaan met een evenwichtig oordeel over de kritiek. Hij komt ook met nieuwe inzichten, onder andere over zijn bijdrage na 1945 aan de Europese éénwording en zijn hardnekkig streven tot beëindiging van de Koude Oorlog.

Isabel van Boetzelaer - *Oorlogsouders. Een familiechroniek over goed en fout in twee adellijke families*

G18-03, Just Publishers, 2017, 315 p.

Eind jaren dertig raakt Willem, Baron van Boetzelaer, in pro-Duitse invloedssferen. Tijdens de oorlog neemt hij dienst bij de Waffen-SS. Ingrid, Baronesse von der Recke, groeit op in een welvarend Pruisisch gezin. Haar vader verzet zich, waar mogelijk, tegen het nazisme. Willem en Ingrid ontmoeten elkaar, getekend door hun belevenissen in en na de oorlog. Hun dochter beschrijft de lotgevallen van haar ouders zonder haar ogen te sluiten voor hun foute keuzes en gebreken.

Martin Bossenbroek - De Boerenoorlog

G14-03, Athenaeum-Polak & van Genneep, 2012, 570 p.

De (2e) Boerenoorlog van Groot-Brittannië tegen de Boerenrepubliekjes Transvaal en Oranje-Vrijstaat trok destijds al veel belangstelling in ons land. Vanwege de veronderstelde stamverwantschap ging de sympathie vooral uit naar die 'arme' Boeren die door het hebbelijke imperialisme werden belaagd.

Martin Bossenbroek - Fout in de Koude Oorlog. Nederland in tweestrijd, 1945-1989

G17-03, Prometheus, 2016, 319 p.

De gevoeligheden op links en op rechts in de periode 1945-1989 staan centraal met in de hoofdrol de toen populaire minister van Buitenlandse Zaken en latere NAVO-chef Joseph Luns en de in ons land vrij onbekende, meestal verguisde maar internationaal zeer gevierde cineast Joris Ivens. De auteur verweeft de levenslijnen van de hoofdpersonen met een heldere analyse van het hele panorama aan foute keuzes.

Jan Brokken - De vergelding, een dorp in tijden van oorlog

G14-01, Atlas Contact, 7^e herziene druk, 2013, 383 p.

Duizenden pagina's aan documenten, processtukken en interviews heeft de schrijver bestudeerd om het geheim van Rhooon te onttraadselen: was de dood van een Duitse militair een ongeluk, sabotage, een actie van het verzet of van een wraaklustig individu dat het niet kon verkroppen dat meisjes uit het dorp met Duitse militairen om- en uitgingen? En waarom moesten veel zaken geheim blijven? Het eindoordeel blijft aan de lezer.

Willem de Bruin - De koningin van Paraguay. Liefde in een vergeten oorlog

G19-03, Atlas Contact, 2017, 374 p., € 34,99 / € 9,99

Elisa Lynch, een Parijse courtisane van Ierse afkomst, wordt de geliefde van Francisco López, de latere president-dictator van Paraguay. Ze raakt als 'first lady' betrokken bij de 'Grote Oorlog' (1864-1870) met Brazilië, Argentinië en Uruguay, waarbij bijna de gehele

mannelijke bevolking van Paraguay omkomt. In meeslepemde stijl beschrijft de auteur het ontstaan van de republiek Paraguay, het bewind van López en Elisa's aandeel daarin, alsmede het verloop van de oorlog, waarin ook de dictator sneuvelt.

Willem de Bruin - Je moet hier zijn geweest. Oosterbeek. Nederlands eerste kunstenaarskolonie

G15-02, Atlas Contact, 2014, 316 p.

Dit boek gaat over Nederlands eerste kunstenaarskolonie, gevestigd rond 1850 in Oosterbeek met namen als Bilders, Mauve en Maris. Het gaat ook over bekende, gefortuneerde Nederlanders die in dit 'Gelders Arcadië' landgoederen lieten aanleggen, zoals Van Eeghen en Kneppelhout. Het boek geeft door de vele dwarsverbanden een meer algemene inkijk in de geschiedenis van Nederland in de 19^e eeuw.

Diederik Burgersdijk - De macht van de traditie. Het keizerschap van Augustus en Constantijn

G18-05, Athenaeum, 2016, 214 p.

Burgersdijk vergelijkt leven en regering van de twee langst regerende keizers van het Romeinse rijk met elkaar. Al sympathiseerde Constantijn met het christendom, in veel opzichten stond hij in de traditie van zijn voorgangers, Augustus in het bijzonder. Hij bespreekt de beeldvorming van beide keizers in onder meer monumenten en geschriften. Ook gaat hij in op de heidense staatsreligies van beiden, waarin monotheïstische tendensen zijn te bespeuren.

Nigel Cliff - Moskouse nachten. Hoe een man en zijn piano de Koude Oorlog veranderden

G18-07, Het Spectrum, 2017, 415 p.

In 1958 won de Amerikaan Van Cliburn verrassend het Tsjajkovski Piano Concours in Moskou. Hij won de harten van de Sovjetburgers en werd een gevierd persoon in de Verenigde Staten. Als een culturele vredesapostel speelde hij een unieke rol in de politiek tussen beide landen. In vlotte, soms hilarische stijl combineert de auteur de biografie van de pianist met een uitgebreid relaas over de politieke gebeurtenissen tijdens de Koude Oorlog tussen Oost en West.

Femke Deen - *Anna van Saksen. Verstoten bruid van Willem van Oranje*

G19-04, Atlas Contact, 2018, 340 p., € 34,99 / € 12,99

Dit uiterst onderhoudende boek geeft niet alleen een beeld van het leven van Anna van Saksen, maar zal voor velen ook een nieuw licht werpen op Willem van Oranje. Anna had een slechte gezondheid en een moeilijk karakter. In 1561 werd ze op zestienjarige leeftijd uitgehuwelijkt aan Willem van Oranje en verhuisde ze naar de Nederlanden. Het huwelijk was slecht en toen Willem met de komst van Alva in 1567 naar Dillenburg moest vluchten, verloor Anna haar welstand en haar status. In 1570 werd ze beschuldigd van overspel en in 1571 kreeg ze een dochter die Willem weigerde te erkennen. Anna werd verstoten en bracht de laatste jaren in gevangenschap door. Ze stierf, door iedereen verlaten, op 32-jarige leeftijd.

Willemijn van Dijk - *De Opvolger. Tiberius en de triomf van het Romeinse keizerrijk*

G18-08, Ambo Anthos, 2017, 195 p.

Dit boek leest als een spannende familieroman uit de tijd van het begin van onze tijdrekening. Liefde, passie, geld, macht, wraak en moord. Dat alles in de politieke context van een machtig wereldrijk, waarin de keizerlijke familie ten koste van alles aan de macht wil blijven. Het laat de zeer onaangename kanten van het verkrijgen en behouden van macht bepaald niet onbesproken. Het leest als een handboek "Hoe vestig ik een - militaire - dictatuur".

Frank Dikötter - *De Culturele Revolutie. Een Volksgeschiedenis, 1962-1976*

G17-04, Unieboek, Het Spectrum, 2016, 381 p.

In dit boek – in feite het laatste deel van een trilogie - schetst de schrijver met behulp van eerder niet toegankelijke bronnen minutieus en nauwkeurig de binnenlandse ontwikkelingen in China van 1962 tot 1976. Er ontstaat een onthullend beeld over de werkwijze van Voorzitter Mao en zijn omgeving. Door te laten zien hoe de decollectivisatie van onderaf een onbedoeld gevolg was van de jaren

van gewelddadige zuiveringen en diepgewortelde angst, plaatst Dikötter China's meest tumultueuze tijdperk in een nieuw licht.

Philip Dröge - *Pelgrim. Leven en reizen van Christiaan Snouck Hurgronje. Wetenschapper, spion, avonturier*

G18-09, Het Spectrum, 2017, 306 p.

Nederlands beroemdste en meestomstreden arabist en islamoloog staat centraal in dit prettig leesbare boek over de man die een dubbelleven leidde in dienst van zijn nieuwsgierigheid, academische eerezucht en als Nederlands spion. De schrijver, die op zoek is naar een overtuigende verklaring voor de alles verterende ambitie, de eerezucht en de gedrevenheid van de hoofdpersoon gebruikt veel kwalificaties om het karakter en de daden van de hoofdpersoon te verklaren.

Twan Geurts - *De Nederlandse paus. Adrianus van Utrecht 1459-1523.*

G18-11, Balans, 2017, 227 p.

In het Rome van de Renaissance was de enige Nederlandse paus Adrianus VI een vreemdeling. Tijdens zijn pontificaat had hij te maken met grote problemen: kerkelijke misstanden, een dreigende kerkscheuring en opdringende Ottomanen. Anderhalf jaar pausschap (1522-1523) was te kort om substantiële resultaten te boeken. De auteur volgt Adrianus als student en hoogleraar in Leuven, als opvoeder van de latere keizer Karel V, als gouverneur, kardinaal en grootinquisiteur in Spanje en tijdens zijn pontificaat in Rome. In het verhaal heeft hij ook de levenslijnen van Erasmus en Luther verweven.

Katja Happe - *Veel valse hoop. De Jodenvervolging in Nederland 1940-1945*

G19-07, Atlas Contact, 2018, 378 p., € 39,99 / € 14,99

In dit compacte, helder geschreven en alles omvattende boek, waarin de auteur de nieuwste inzichten heeft verwerkt, wordt de Jodenvervolging in ons land in een internationale context geplaatst. Volgens velen treedt de auteur hiermee in de voetsporen van Herzberg, Presser en De Jong. Het boek wordt gezien als het standaardwerk voor de komende jaren.

De titel is de meest compact denkbare omschrijving van de tactiek van de Duitsers om zo veel mogelijk Joden in handen te krijgen.

Thomas Harding - *Het huis aan het meer. Eén huis. Vijf families. Honderd jaar Duitse geschiedenis*

G19-08, *De Arbeiderspers*, 2017, vierde druk, 385 p., € 23,99 / € 13,99

Dit boek heeft terecht als ondertitel *Eén huis. Vijf families. Honderd jaar Duitse geschiedenis*. De schrijver beschrijft de lotgevallen van de steeds wisselende bewoners van een (zomer)huis aan de Gross Glienicker See vlakbij Berlijn. Zijn verhaal weerspiegelt de 'grote' Duitse geschiedenis van de twintigste eeuw: de 'goede oude tijd', de opkomst van de nazi's, de Jodenvervolging, de oorlog, de DDR periode en de Duitse eenheid. We maken het mee door de ogen van gewone mensen die meegesleept werden door gebeurtenissen waar de meesten weinig greep op hadden. Het boek is voorzien van duidelijke stambomen, goede kaarten, plattegronden en foto's.

Ingrid Hoogendijk - *Ons gaat het in ieder geval nog goed. Een Nederlandse familie in Oost-Pruisen 1920-1946*

G19-09, *Thomas Rap*, 2018, 412 p., € 22,99 / € 12,99

De familie Hoogendijk vestigt zich in een zeer roerige periode in Duitsland. Uiteindelijk in een gebied ver weg van Nederland, Oost-Pruisen. Ze worden grootgrondbezitter en landgoedeigenaar. Het boek ontleent zijn kracht vooral aan de lange briefcitaten die de schrijfster - op knappe wijze - gebruikt. Het leven, denken en doen van de familie Hoogendijk in de jaren 1920-1946 krijgt daardoor een duidelijk beeld. Als lezer onderga je vooral vanaf eind 1944 de ondergang, de ellende, de rolwisseling dader/slachtoffer en de naakte strijd om het bestaan van het individu en zijn/haar gezin. Een zeer indrukwekkend verhaal.

Janine Jager - *Hoe komen wij heelhuids uit deze hel. Nederlanders in revolutionair Rusland*

G18-14, *Atlas Contact*, 2017, 227 p.

Honderden Nederlanders, van wie velen in Rusland waren geboren en getogen, maakten in 1917 de omverwerping van het tsarenregime en de daaropvolgende Oktoberrevolutie mee leidend tot de vorming van de

Sovjet-Unie. De meesten dachten dat de revolutie wel zou overwaaien, maar toen dat niet zo bleek te zijn, zaten zij in de val. Jager beschrijft hoe zij probeerden te overleven en te ontsnappen uit het socialistisch paradijs in opbouw.

Marc Jansen - *Grensland. Een geschiedenis van Oekraïne*

G14-21, *Van Oorschot*, 2014, 269 p.

Terwijl de crisis rond de Krim in het voorjaar van 2014 naar een hoogtepunt liep, verscheen dit uiterst informatieve boek over Oekraïne, een waarlijk grensgebied waarvan grote delen eeuwenlang onder invloed stonden of werden overheerst door buurvölker zoals Litouwers, Polen, Kozakken, Tataren, Oostenrijkers en Russen.

David King - *Het proces tegen Hitler. De Bierkellerputsch en de opkomst van nazi-Duitsland*

G19-10, *Prometheus*, 2017, 352 p., € 25,99 / € 14,99

Na een uitvoerige beschrijving van de hoofdrolspelers en hun motieven behandelt de schrijver het beruchte proces tegen Hitler wegens hoogverraad (de mislukte putsch van 9 november 1923) van dag tot dag met gebruikmaking van de getuigenverklaringen pro en contra de aangeklaagden en een nauwkeurige lezing van alle processtukken, de commentaren op het proces in de binnen- en buitenlandse pers en nooit eerder gepubliceerde bronnen. De auteur laat zien hoe een onbekende idealist tijdens en door het proces veranderde in een demagoog die de massamedia uitstekend wist te manipuleren.

Jeroen Koch - *Oranje in revolutie en oorlog. Een Europese geschiedenis, 1772-1890*

G19-11, *Boom Uitgevers*, 2017, 406 p., € 42,50 / € 25,00

Dit boek - oorspronkelijk bedoeld voor het Engelse taalgebied - is gebaseerd op de drie koningsbiografieën uit 2013, bouwt er op voort en voegt er nieuw verworven inzichten aan toe. Er is meer aandacht gekomen voor de internationale kaders van de gebeurtenissen waarbij Oranjevorsten betrokken raakten en er zijn hoofdstukken aan toegevoegd over de tijd vóór Willem I en ná Willem III.

Bovendien wordt het functioneren van de Nederlandse vorsten geregeld vergeleken met het optreden van buitenlandse vorsten. Een aanrader voor wie de koningsbiografieën heeft gemist of voor wie ze te dik waren (elk 700 p.).

Jan Konst - *De Wintertuin. Een Duitse familie in de lange twintigste eeuw*

G19-12, Balans, 2018, 329 p., € 22,99 / € 11,99

In dit boek beschrijft de auteur de geschiedenis van zijn Duitse schoonfamilie vanaf 1871 tot en met de Wende. De auteur kon beschikken over het uitgebreide familiearchief dat lag opgeslagen in het huis van zijn schoonmoeder in Weinböhla (gelegen in de voormalige DDR). Dit maakte het mogelijk een uniek, persoonlijk en indringend beeld te schetsen van de lotgevallen van vier generaties van één familie tegen de achtergrond van 130 jaar Duitse geschiedenis. Hoe zag hun leven eruit tijdens het keizerrijk, de Eerste Wereldoorlog, de Hitlerjaren, de Tweede Wereldoorlog, de Russische bezetting, de DDR tijd en de Wende? De auteur neemt ons mee op zijn zoektocht naar de veelbewogen geschiedenis van de twintigste eeuw, beleefd door gewone mensen.

Elisabeth Leijnse - *Cécile en Elsa, strijd bare freules*

G17-01, De Geus, 2017, 498 p., de Libris Geschiedenis Prijs 2016

Deze dubbelbiografie gaat over twee aristocratische zussen in de decennia voor en na 1900. Cécile schreef een spraakmakende roman over vrouwenrechten en organiseerde de eerste tentoonstelling over vrouwenarbeid in Nederland. Haar huwelijk strandde, waarna ze zich in Frankrijk vestigde.

Elsa trouwde met Alphons Diepenbrock, Nederlands grootste componist sinds Sweelinck. Het boek biedt maatschappijgeschiedenis met onderwerpen als klassenbewustzijn, sociaal liberalisme, vrouwenemancipatie, literatuur, beeldende kunst en muziekleven.

Anton van der Lem - *De Opstand in de Nederlanden, 1568-1648. De Tachtigjarige Oorlog in woord en beeld.* *G19-13, Vantilt, 2018, tweede herziene en uitgebreide druk, 213 p., € 24,50*

In een strikt chronologische volgorde behandelt de auteur het ontstaan, het verloop, de afloop en de gevolgen van de Opstand/Tachtigjarige Oorlog, niet alleen helder en duidelijk maar ook met enige historische distantie. Het boek is een herziene en bijgewerkte uitgave van een in 1995 verschenen editie. Om recht te doen aan de ondertitel is dit boek royaal voorzien van fraaie illustraties, waarvan vele in kleur. Het boek is bovendien voorzien van een uitvoerige jaartallenlijst.

Jona Lendering & Vincent Hunink - *Het visioen van Constantijn. Een gebeurtenis die de wereld veranderde*

G19-14, Omniboek, 2018, 156 p., € 17,50 / € 9,99

Dit boek gaat niet alleen over het visioen van keizer Constantijn (280-337) en zijn bekering tot het christendom, het geeft ook een kijkje in de 'keuken' van de historicus. Waarop baseert de historicus zijn verhaal, over welke bronnen beschikt hij en hoe gaat hij daarmee om? Een aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in de laat Romeinse geschiedenis en tegelijkertijd inzicht wil krijgen in de totstandkoming van een historisch werk.

Selma Leydesdorff - *Sasha Pechersky. De Russische soldaat die de opstand van Sobibor leidde*

G19-15, Prometheus, 2018, 298 p., € 25,99

Lange tijd was de naam Sobibor in Nederland nagenoeg onbekend, ondanks dat 35.000 Nederlandse Joden, 1/3 van alle slachtoffers, in dat kamp werden vermoord. Het overlijden van Selma Wijnberg (4 december 2018) bracht Sobibor weer volop in de aandacht. Op 14 oktober 1943 leidde Aleksandr 'Sasha' Pechersky een massale ontsnapping uit het vernietigingskamp Sobibor in Polen, de enige succesvolle opstand van gevangenen in de Tweede Wereldoorlog. Pechersky kreeg hiervoor later nooit de publiekelijke erkenning die hij verdiende. De auteur beschrijft gedetailleerd de gruwelijke behandeling die Joden, Russische krijgsgevangenen (al dan niet van Joodse afkomst) en gewone burgers in Oost-Europa ondergingen. Zij biedt een fascinerend inzicht in een cruciale periode in de geschiedenis. Haar soms ontluisterende verhaal benadrukt dat de Joden niet passief waren tegenover het Duitse geweld. Daarom is het verhaal van Pechersky belangrijk om te vertellen.

Een bijzondere biografie van een vergeten held, gebaseerd op niet eerder gebruikte documenten en interviews met ooggetuigen.

Geert Mak - *De levens van Jan Six. Een Amsterdamse familie*
G17-02, Atlas Contact, 2016, 412 p.

In dit boek laat Geert Mak ons kennis maken met de Amsterdamse familie Six. Drie jaar lang was hij te gast in het huis van de familie Six aan de Amstel waar hij zich verdiepte in het familiearchief. Aan de hand van schilderijen en andere kunstvoorwerpen in dit huis voert de schrijver ons door een familiegeschiedenis die tegelijkertijd de geschiedenis is van Amsterdam en van de Amsterdamse elite. De lezer leeft mee met de lotgevallen van acht generaties Six en maakt hij een reis door de tijd van de 17^e tot in de 20^e eeuw.

Alexander Münninghoff - *De stamhouder. Een familiechroniek*
G15-12, Prometheus-Bert Bakker, 2015, 330 p.

Meeslepend beschrijft de auteur de soms scandaleuze geschiedenis van zijn familie. Voor de Tweede Wereldoorlog bouwde zijn grootvader in Letland een zakenimperium op. In 1939 vluchtte hij naar Nederland, waar hij opnieuw succes in zaken had. Tijdens de oorlog onderhield hij contacten met zowel de Engelsen als de Duitsers. De auteur werd als jongen door zijn inmiddels gescheiden moeder naar Duitsland ontvoerd, maar zijn grootvader liet hem kidnappen naar Nederland, waar hij verder opgroeide.

Frits van Oostrom - *Nobel streven. Het onwaarschijnlijke maar waargebeurde verhaal van ridder Jan van Brederode*
G19-16, Prometheus, 2017, 364 p., € 25,99 / € 14,99

In dit boek beschrijft de auteur in fraaie stijl en met een verbluffende hoeveelheid details het avontuurlijke leven van de edelman Jan van Brederode (ca. 1372-1415). Hij nam deel aan grafelijke expedities naar Friesland en ging op pelgrimsreis naar Ierland. Wegens schulden trad hij in bij een klooster, net als zijn vrouw. Daar ontpopte hij zich als een begenadigd vertaler van een vroom Frans boek. Toen een erfenis gloorde, verliet hij het klooster en probeerde tevergeefs zijn vrouw uit

haar klooster te ontvoeren. Na verlies van zijn status en rijkdom sneuvelde hij roemloos als huurling op het slagveld bij Azincourt. Dit alles speelt zich af tegen de achtergrond van de hectiek van het gebeuren in het graafschap Holland rond 1400. Het boek werd in 2018 bekroond met de Libris geschiedenisprijs.

Luc Panhuysen - *Oranje tegen de Zonnekoning. De strijd tussen Willem III en Lodewijk XIV om Europa*
G18-17, Atlas Contact, 2016, 560 p.

Stadhouder-koning Willem III (1650-1702) is het enige lid van het Huis van Oranje dat internationaal een grote rol heeft gespeeld. Jaren streed hij tegen Lodewijk XIV voor de zelfstandigheid van de Republiek. De strijd begon in 1672, gevolgd door de Negenjarige Oorlog (1688-1697) en tenslotte de Spaanse Successie Oorlog (1701-1713). Steeds was de aanleiding het streven van Lodewijk om het Franse grondgebied uit te breiden. Willem toonde zich een bekwaam bestuurder, generaal en diplomaat door het smeden van een internationale coalitie tegen de Fransen. Uiteindelijk zou Lodewijk het onderspit delven. Willem was een man van verrassende acties met als summum de spectaculaire aanval op Engeland in 1688 waardoor hij koning van Engeland werd.

Guus Pikkemaat - *Eleonore van Aquitanië 1122-1204. Een bijzondere vrouw in het zomertijd der middeleeuwen*
G15-13, Uitgeverij Aspekt, 8^e druk, 2013, 600 p.

Eleonore van Aquitanië leidde een lang en actief leven. Ze bereikte de voor die tijd uitzonderlijk hoge leeftijd van 82 jaar en was hertogin van Aquitanië, koningin van Frankrijk en koningin van Engeland. Bij het grote publiek is ze minder bekend dan Jeanne d'Arc of Marie-Antoinette, maar haar leven was even veelbewogen al eindigde het minder dramatisch. De schrijver laat met dit boek een breed publiek kennis maken met 'een bijzondere vrouw in een bijzondere eeuw'.

Serhii Plokhly - *Het verloren koninkrijk. De geschiedenis van Rusland van 1470 tot heden*

G19-17, Spectrum, 2018, 457 p., € 32,99 / € 14,99

Het verloren koninkrijk is een uitstekend boek voor de geïnteresseerde lezer.

Dit boek geeft een uitleg van de aanhoudende drang van de tsaren en de Sovjet-Unie tot expansie. Het geeft interessante antwoorden op identiteits- en natievorming. Het boek is vooral geschreven vanuit het perspectief van Oekraïne met een licht provocerende ondertoon. Deze manier van schrijven, vanuit een duidelijk Oekraïens standpunt, maakt het lezen boeiend. Het boek wil een duidelijk antwoord zijn op de politiek van Poetin. De auteur betoogt dat in het najagen van een mythe Rusland de weg naar een modern staatswezen is kwijtgeraakt en zo zelf een "Verloren Koninkrijk" is geworden. De schrijver toont overtuigend aan dat die politiek berust op een uitgevonden en moeizaam in stand gehouden mythe.

Chris Quispel - *Anti-Joodse beeldvorming en Jodenhaat*

G17-08, Uitgeverij Verloren, 2015, 287 p.

Deze studie maakt pijnlijk duidelijk hoezeer het antisemitisme samenhangt met de Europese christelijke samenleving. De haat tegen de Joden ontstond in het Midden-Oosten, maar verdiepte zich door de harde kritiek van de apostel Paulus en de vroege kerkvaders. De Joden hadden immers Jezus Christus gekruisigd. Naast de Rooms-Katholieke Kerk zette ook de Reformatie zich scherp af tegen het Joodse geloof. In later eeuwen leek het antisemitisme af te zwakken, maar in de 19^e en 20^e eeuw leefde het in Europa op, feller dan ooit. De studie leert ons hoezeer dat samenhangt met de industrialisatie en modernisering van onze samenleving. Opmerkelijk zijn ook de overeenkomsten tussen het antisemitisme en het hedendaagse anti-islamisme.

Hella en Sandra Rottenberg - *De sigarenfabriek van Isay Rottenberg. De verborgen geschiedenis van een Joodse Amsterdammer in nazi-Duitsland*

G19-18, Atlas Contact, 2017, 254 p., € 22,99 / € 9,99

De nichtjes Rottenberg beschrijven de speurtocht die zij ondernamen naar het verhaal dat hun Joodse grootvader vanaf 1933 strijd voerde tegen de nazi's om te voorkomen dat zij zijn Duitse sigarenfabriek in handen zouden krijgen. Het is een enerverend en aangrijpend verslag - door het verloop van de speurtocht maar vooral door de schokkende belevenissen van grootvader. Zij ontdekken hoe hij de fanatieke nazi's te slim af was, waarop ze hem in de gevangenis gooiden en na zijn vrijlating met grote volharding tot in 1938 in Duitsland rechtszaken voerde. Het boek stond in 2017 op de shortlist van de Libris Geschiedenis Prijs.

Wil Schackmann - *De strafkolonie. Verzedelijken en beschaven in de Koloniën van Weldadigheid, 1818-1859*

G19-19, Atlas Contact, 2018, 319 p., € 21,99 / € 14,99

Dit is het vierde en laatste boek van de serie die Schackmann schreef over de activiteiten van de Maatschappij van Weldadigheid in Frederiksoord en Veenhuizen. In dit laatste deel gaat het vooral over de strafkolonie die werd gevestigd in de Ommerschans en waar veel kolonisten korte of langere tijd verbleven. Het boek is geschreven op de zo langzamerhand van hem bekende humoristische wijze.

Daniel Schönflug - *1918. Het jaar van de dageraad*

G19-20, De Bezige Bij, 2017, 304 p., € 25,99 / € 14,99

In de vorm van collages geeft de auteur in boeiende stijl weer hoe een twintigtal personen de jaren rond 1918 hebben beleefd, zich hebben herinnerd, geduid en vanuit hun persoonlijke optiek hebben beschreven. Aan het woord komen bekende en minder bekende personen, politici, militairen, kunstenaars, schrijvers, vrijheidsstrijders, idealisten en teleurgestelden. Hun persoonlijke visie op de gebeurtenissen is ontleend aan hun zelfportretten in autobiografieën, memoires, dagboeken en brieven, omlijst door feitelijke gegevens.

Henk Schulte Nordholt - *China en de barbaren. Het verzet tegen de westerse wereldorde*

G17-10, Querido, 2016, 419 p.

In dit knap en scherpzinnig geschreven boek geeft de schrijver niet alleen een compact overzicht van de eeuwenoude geschiedenis van het Hemelse Rijk. Hij maakt ook duidelijk hoe dit glorieuze verleden en het verlangen het te herstellen een dikke rode draad vormt in de buitenlandse politiek van de huidige Chinese leiders in hun omgang met de omringende landen en de Verenigde Staten. Het boek is onmisbaar voor wie meer wil weten over China en zijn geschiedenis en mogelijke toekomst.

Russell Shorto - *Lied der Revolutie. Geschiedenis van de Amerikaanse Vrijheid*

G19-21, Ambo|Anthos, 2017, 516 p., € 29,99 / € 12,99

De auteur is bekend door zijn boek over de Nederlandse invloed op de vroege geschiedenis van New York. Ditmaal beschrijft hij over de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog aan de hand van biografieën van mensen die leefden in die tijd. Soms in een hoofdrol, zoals George Washington en de Britse minister die zijn grote tegenstander was, maar ook over de bewogen levens van een neger slaaf, een Indianen opperhoofd, een eigenzinnige politicus van Hollandse afkomst en een geëmancipeerde vrouw. Zij streefden naar een onafhankelijkheid die afweek van waar Washington en zijn soldaten voor vochten.

De New York Times: "The intertwined stories of *Revolution Song* give a sense of how far-reaching the War of Independence was".

Robin te Slaa - *Wat is fascisme? Oorsprong en ideologie*

G18-20, Uitgeverij Boom, 2017, 271 p.

In een doorwrocht betoog, waarin vele schrijvers en hun ideeën de revue passeren, zoekt de schrijver naar de historische wortels van het fascisme en het nationaalsocialisme en beschrijft hij de 20^e eeuwse verschijningsvormen. Fascisme en nationaalsocialisme kunnen niet langer afgedaan worden als negatief ingestelde anti-bewegingen, maar hadden, ondanks onderlinge verschillen, respectabele intellectuele wortels en een afgerond wereldbeeld. Fascisme was geen historisch bedrijfsongeval, maar is geworteld in onze cultuur en geschiedenis.

Hubert Smeets - *De wraak van Poetin. Rusland contra Europa*

G17-12, Prometheus Bert Bakker, 2015, 342 p.

Een zeer informatief boek om inzicht te krijgen in de achtergrond van Poetins optreden in de laatste jaren. Eigenlijk gaat het over de ondergang van de Sovjet-Unie onder Gorbatsjov en Jeltsin en de poging van Poetin te komen tot een soort 'revival', een herstel van Rusland in oude glorie. Smeets wijst ook op de structurele oorzaken van Ruslands huidige harde opstelling tegen Europa keert. Rusland moet volgens Poetin weer een macht van betekenis worden in Europa en de 'herovering' van de Krim is waarschijnlijk slechts een eerste stap.

Alexander Waugh - *De Wittgensteins. Geschiedenis van een excentrieke familie*

G14-15, De Bezige Bij, 2008, 357 p.

Het boek gaat over het wel en wee van de steenrijke Weense familie Wittgenstein in de periode rond de beide wereldoorlogen. Vader Karl was grootindustriëel en kunstmecenas. Drie van zijn zonen pleegden om verschillende redenen zelfmoord. De twee andere zonen werden wereldberoemd, Paul als eenarmige pianist en Ludwig als filosoof in Cambridge. Hoewel katholiek opgevoed, werd de familie in de Nazitijd als joods bestempeld, maar na veel gesteggel en tegen inlevering van een belangrijk deel van hun kapitaal met rust gelaten.

Annejet van der Zijl - *De Amerikaanse prinses*

G17-16, Querido, 2016, 239 p.

Het levensverhaal van de Amerikaanse Allene Tew (1872-1955) neemt ons mee door een stukje Amerikaanse en Europese geschiedenis. Verrassend is de rol die zij speelde bij het huwelijk van Bernhard en Juliana. Haar leven ging niet over rozen. Ze verloor haar drie kinderen en versleet vijf echtgenoten maar haar motto bleef 'houd altijd moed!'

Verantwoording van de keuzelijst

De keuzelijst is samengesteld door de Werkgroep Geschiedenis van Senia, waarin dit jaar deelnamen Erica Boersma, Marion van Bussel, Tjeerd Doevendans, Martien Rietbergen, Bert Timmerman (voorzitter)

en Cees de Voogd. De leeswijzers van de boeken op deze lijst zijn door de leden van deze werkgroep samengesteld.

Beschikbaarheid

De keuzelijst wordt vastgesteld in het jaar voorafgaand aan het moment dat leesgroepen de keuze maken teneinde de werkgroep leden de tijd te geven de leeswijzers samen te stellen. Dit leidt ertoe dat boeken die verschenen vanaf begin 2019 niet meer in de keuze van deze lijst werden meegenomen, maar mogelijk wel voor de lijst van volgend jaar. Bij het uitbrengen van deze keuzelijst (maart 2020) zijn de nieuwe boeken die op de lijst voorkomen verkrijgbaar tegen de daarbij vermelde prijzen. We kunnen niet garanderen dat verkrijgbaarheid en prijzen zo blijven gedurende het seizoen 2020-2021.

Boekenprikbord Senia

We stimuleren de uitwisseling van boeken via het boekenprikbord op de website www.senia.nl.

Vragen of reacties

Als de leeswijzer vragen oproept, of als u een reactie wilt geven, kunt u een e-mail sturen aan de Werkgroep Geschiedenis: geschiedenis@senia.nl.

Boeken van de keuzelijst biografieën

Het abonnement bij Senia biedt u de mogelijkheid jaarlijks zeven lees- of luisterwijzers te kiezen. Daarbij kunt u uit alle keuzelijsten kiezen, dus ook bijvoorbeeld kunstgeschiedenis, muziek of filosofie. U vindt de informatie op de website bij het onderdeel Programma's Senia.

Op deze pagina noemen we enkele boeken van de keuzelijst biografieën die mogelijk voor leesclubs geschiedenis interessant zijn. De leeswijzers voor de werkgroep biografieën worden gemaakt op grond van een eigen indeling. Zij kunnen daardoor een iets ander

karakter hebben dan de leeswijzers voor de boeken op de keuzelijst geschiedenis.

Roxane van Iperen - 't Hooge nest

B20-02, Lebowski, 2018, 384 p.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn de twee joodse zussen Janny en Lien Brilleslijper actief in het verzet in Amsterdam en Den Haag. Als het net zich rond hen begint te sluiten, moeten ze onderduiken. Ze komen terecht in 't Hooge Nest, een villa verscholen in de bossen van 't Gooi. Spoedig zal het huis onder hun leiding uitgroeien tot een van de grootste onderduikadressen in Nederland.

Terwijl de laatste joden in het land worden opgejaagd gaat het leven van enkele tientallen onderduikers zo goed en kwaad als het gaat door, pal onder de neus van NSB-buren en nazikopstukken. Als het einde van de oorlog in zicht is wordt het Nest verraden en de familie Brilleslijper belandt met het laatste transport in Auschwitz, samen met de familie Frank.

't Hooge Nest is een verhaal over moed, verraad en menselijkheid in barbaarse tijden, en brengt een ongekende geschiedenis met kracht tot leven.

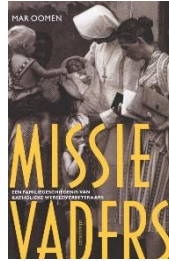
Mar Oomen - Missievaders. Een familiegeschiedenis van katholieke wereldverbetters

B20-05, Atlas Contact, 2019, 302 p.

Zowel de grootouders als de ouders van journaliste Mar Oomen waren missiearts. De grootouders vertrokken in 1933 in de hoogtijdagen van de katholieke zending op een boot vol missionarissen naar het koloniale Nederlands-Indië. Haar vader ging in 1958 als katholieke tropenarts werken in Tanzania. Het Afrika van de jaren zestig is uiteraard heel anders dan het Nederlands-Indië in de jaren dertig. Na terugkeer in 1968 blijkt ook dat 'missie' inmiddels een beladen begrip is. De verhouding tussen de (dwingende) grootvader is een van de

hoofdthema's evenals de rol van grootmoeder en moeder binnen missie en gezin. Vader ontwikkelt zelfs een psychiatrische stoornis.

Mar Oomen schrijft haar familiegeschiedenis zowel tegen de maatschappelijke achtergrond en de katholieke emancipatie voor de oorlog als de ontwikkelings-samenwerking daarna. Voor velen herkenbaar.

Hoe de katholieke missie de levens van tropenartsen en hun familie beïnvloedde maakt Mar Oomen duidelijk. Een recente (familie) geschiedenis die veel vragen en discussie zal opwerpen.

Laatst aangepast op: 30 april 2020.